

Bestemmingsplan buitengebied Salland

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

24 september 2009 / rapportnummer 2301-29

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte stellen in samenwerking ieder een nieuw bestemmingsplan op voor hun buitengebieden¹. Omdat deze drie bestemmingsplannen kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten (intensieve veehouderij) en omdat mogelijk een passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet 1998 moet worden opgesteld, wordt voor deze bestemmingsplannen gezamenlijk² een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeente heeft de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie) gevraagd om een advies over de reikwijdte en het detailniveau van dit plan-milieueffectrapport (plan-MER; verder MER).³ Bevoegd gezag voor deze procedure zijn de gemeenteraden van de bovengenoemde gemeenten.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van de referentiesituaties;
- een beschrijving van de alternatieven die mogelijk zijn binnen de beschikbare milieugebruiksruimte en de overige randvoorwaarden;
- de effecten van de emissie van geur, fijn stof en verzurende/vermestende stoffen als gevolg van de activiteiten in het plangebied;
- de maximaal mogelijke effecten op natuur, zoals depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. In het geval significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, dient een passende beoordeling in het MER te worden opgenomen.

Het is van belang dat het MER een zelfstandig leesbare samenvatting bevat, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal⁴ en ander ondersteunend beeldmateriaal.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in deze notitie voldoende aan de orde komen.

¹ In gezamenlijkheid verder te noemen "Salland".

² Aan de drie bestemmingsplannen tezamen wordt in het advies gerefereerd met 'bestemmingsplan'.

³ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

⁴ Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

2. ACHTERGROND, BELEIDSKADER EN TE NEMEN BESLUITEN

2.1 Achtergrond en kader

Volgens de notitie Reikwijdte en Detailniveau is de herziening van het bestemmingsplan hoofdzakelijk gericht op het bieden van ruimte voor ontwikkeling van de landbouw. Verder moet de herziening bijdragen aan de sociale en economische vitaliteit van het buitengebied van Salland, ruimte bieden voor nieuwe functies in vrijkomende gebouwen en kleinschalige recreatie.

In de notitie R&D wordt het beleidskader voor het nieuwe bestemmingsplan uitgebreid geschetst. Ga daarnaast in op de randvoorwaarden uit:

1. het Inrichtingsplan Olst-Wesepe⁵ en de uitwerking van het reconstructieplan Salland-Twente voor het deel van het gebied waarop dit voor-nemen betrekking heeft;
2. wetgeving op het gebied van dierwelzijn, zoals het Varkensbesluit, Legkippenbesluit 2005 en het Vleeskuikenbesluit.

Voorafgaand aan deze m.e.r.-procedure zijn besluiten genomen en beleidsstukken opgesteld - zoals de Nota van Uitgangspunten, LOG-visies en het Landschapsonwikkelingsplan (LOP) - die samen met dit MER het kader vormen voor het vast te stellen bestemmingsplan. Ga in het MER in op de opgaven en randvoorwaarden die hieruit voortkomen voor het bestemmingsplan.

In de notitie R&D geeft de gemeente aan dat het MER zich alleen zal richten op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Een MER dient echter *alle* relevante (nieuwe) ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten te belichten die in het kaderstellende plan mogelijk worden gemaakt. In aanvulling op de in de notitie R&D genoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten gaat het (onder meer) om de ontwikkelingen die bijdragen aan de emissie en depositie van verzurende en vermestende stoffen, waaronder die in de rundveehouderij. Ga in het MER tevens in op de kansen en bedreigingen voor landschaps- en/of natuurwaarden en recreatieve ontwikkelingen die in het buitengebied kunnen ontstaan door verdere groei, verplaatsing, ontmenging of bundeling van (rund)veehouderij of andere bedrijven. Geef ook aan welke mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen het bestemmingsplan biedt.

2.2 Te nemen besluiten

Het bestemmingsplan zal de basis vormen voor toekomstige activiteiten. Bij het verlenen van vergunningen voor individuele bedrijven kunnen nog m.e.r.-procedures volgen. Deze procedures gaan dan over de milieueffecten en alternatieven bij de concrete invulling van de planonderdelen. Geef daarom in het MER aan welke besluiten nodig zijn om de voorgenomen activiteiten in het plangebied te realiseren en of aan deze besluiten een m.e.r.-(beoordelings)plicht is gekoppeld.

⁵ Op 26 juni 2008 bracht de Commissie haar 'Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Inrichtingsplan Olst-Wesepe' uit aan de provincie Overijssel (Rapportnummer 2107-48). In dit advies staat: 'Dit inrichtingsplan is één schakel in een serie van plannen voor de gebiedsontwikkeling. Zo volgen nog bestemmingsplanaanpassingen, een landschapsonwikkelingsplan en eventueel een visie voor de landbouwonwikkelingsgebieden'.

3. ALTERNATIEVENBESCHRIJVING

3.1 Milieugebruiksruimte

De Commissie adviseert alternatieven te ontwikkelen aan de hand van de milieugebruiksruimte. De milieugebruiksruimte dient om de ontwikkelingsmogelijkheden te bepalen binnen de wettelijke en beleidskaders. Voor het bepalen van de milieugebruiksruimte en een analyse van de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen, kunnen de volgende stappen doorlopen worden:

1) Bepaal de milieugebruiksruimte

De omvang van de milieugebruiksruimte wordt bepaald door de wet- en regelgeving voor natuur, geur, luchtkwaliteit, geluid, licht en door de heersende milieubelasting.⁶ Aangezien het voornemen de ontwikkeling van intensieve veehouderij betreft, wordt deze milieugebruiksruimte vooral bepaald door de emissie van verzurende en vermistende stoffen, geur en fijn stof.

2) Breng de behoefte in beeld

Geef in het MER een beeld van de actuele behoefte aan agrarische uitbreiding- en/of (her- en nieuw-)vestigingslocaties, zowel van intensieve - als van rundveehouderij⁷. Ga ook in op de behoefte aan uitbreiding- en/of vestigingslocaties voor niet-agrarische activiteiten. Dit kan op basis van beschikbare informatie bij de gemeente (hierbij kan gedacht worden aan concrete aanvragen, meldingen van plannen of overwegingen/inventarisaties).

3) Confrontatie van milieugebruiksruimte met ontwikkelbehoefte

Bepaal op basis van de bovengenoemde milieugebruiksruimte en de reële behoefte aan ruimte voor uitbreiding/hervestiging welke ruimte de gemeenten aan (nieuwe) initiatieven kunnen en willen geven.

Als blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het beperken van de kavelgrootte, technische middelen om emissies te reduceren, bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen, herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties en herbestemmen van locaties naar een extensiever agrarisch gebruik⁸.

⁶ Om de ontwikkelingsruimte in een gebied te bepalen kan de milieugebruiksruimte worden uitgerekend door een omgekeerde benadering. Beschrijf/ bereken in het MER de huidige belasting van het milieu. Ga vervolgens na waar de kritische belastinggrens ligt. De milieugebruiksruimte is het verschil tussen kritische belastinggrens en huidige belasting.

⁷ Ga hierbij in op veehouderijen die worden voortgezet, die zich naar verwachting verder willen ontwikkelen en veehouderijen met meerdere locaties. Beschrijf ook wat mogelijke (autonome) ontwikkelingen zijn. Deze worden bepaald door milieuvergunningen, waarvan een deel van de ontwikkelruimte mogelijk niet wordt benut maar wel is vergund, en de huidige bouwblok grootte.

⁸ Herbestemmen naar agrarische gebruik met uitsluiting van intensieve veehouderij.

3.2 Alternatieven en scenario's

De notitie R&D beschrijft dat de gemeenten alternatieven en scenario's voor de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij gaan onderzoeken. Er worden twee alternatieven ontwikkeld: een alternatief 'vergunde rechten' en een alternatief 'herverdeling'. Hiervan worden de effecten bepaald bij twee scenario's, namelijk één gebaseerd op 0% en één gebaseerd op 20% groei in aantallen dieren van de intensieve veehouderij in Salland.

De Commissie adviseert met behulp van de alternatieven de bandbreedte te verkennen in de toe- en afname van depositie van verzurende en vermestende stoffen in de Natura 2000-gebieden. Vanuit dat perspectief plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen bij 'vergunde rechten' en 'herverdeling'.

Ten aanzien van 'vergunde rechten' merkt de Commissie op dat nu al sprake is van overschrijdingen van kritische depositiewaarden op Natura-2000 gebieden Uiterwaarden IJssel (met name de schrale stroomdalgraslanden) en Boetelerveld. Hierdoor is zeer waarschijnlijk dat zal blijken dat er geen milieugebruiksruimte is voor een toename van depositie van verzurende en vermestende stoffen ten opzichte van de bestaande situatie. Zelfs invulling van de vergunde rechten kan al tot een toename van depositie leiden indien geen verdere emissiebeperkende maatregelen worden genomen.

Ten aanzien van 'herverdeling' merkt de Commissie op dat de zoektocht naar alternatieven die als uitkomst geen verdere verhoging van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden hebben, een meerwaarde van het MER kan zijn. Dit verhoogt ook de kans op het realiseren van de doelstelling van een bestemmingsplan. Herverdeling op gebiedsniveau kan op meer dan één manier worden uitgewerkt. De Commissie adviseert daarom meerdere herverdelingsvarianten uit te werken. Denkbaar zijn verschillende oplossingen in prioritering en fasering tussen en binnen de LOG's.

Geef bij herverdeling op gebiedsniveau op kaart weer wat de beëindigings- en hervestigingslocaties zijn van te verplaatsen bedrijven. Maak inzichtelijk welke afname van depositie van verzurende en vermestende stoffen, geur en fijn stof de verplaatsing tot gevolg heeft en bepaal (los hiervan) de toename. De Commissie adviseert aan te geven hoe een koppeling tussen 'bedrijfsbeëindigers' en 'groeiers' kan worden gemaakt (beëindigings-, uitplaatsings-, hervestigingsbehoefte en de doorgroeibehoefte op locatie). Geef aan hoe bedrijfsbeëindiging juridisch kan worden geborgd.

Geef bij herverdeling op bedrijfsniveau weer hoe bij uitbreiding en modernisering van een bedrijf voorkomen kan worden dat een grotere uitstoot van verzurende en vermestende stoffen zal optreden.

3.3 Referentiesituatie en autonome ontwikkeling

Voor de Commissie ligt het accent voor het beschrijven van de referentiesituatie en autonome ontwikkeling op het verkrijgen van een beeld van de ontwikkelingen van de stikstofemissie en de hieruit voortvloeiende stikstofdepositie op kwetsbare natuur. Hierbij moet naast de intensieve veehouderij ook de rundveehouderij worden betrokken.

De Commissie adviseert de volgende referentiesituaties te beschrijven en de alternatieven hiermee te vergelijken:

- de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied, zónder de autonome ontwikkeling mee te nemen;
- de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling. Daarbij kan worden uitgegaan van maximale benutting van de huidige vergunde milieurechten en van bestaande bouwblokken volgens het huidige bestemmingsplan die qua omvang geschikt worden geacht voor een inrichting van meer dan 70 NGE en het wegvallen van bouwblokken die daar niet groot genoeg voor zijn.

Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu⁹, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Aangezien de uitbreiding en verplaatsing van agrarische bedrijven onderdeel uitmaakt van het voornemen en een gevolg zijn van het Reconstructieplan, dient het Reconstructieplan niet meegenomen te worden in de autonome ontwikkeling. Het gaat om ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

4. BESCHRIJVING MILIEUEFFECTEN

4.1 Algemeen

In het MER dienen alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten belicht te worden die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de effecten cumulatief in beeld gebracht te worden. Geef daarbij ook aan welke positieve milieueffecten bereikt (kunnen) worden.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven is een globale effectbeschrijving voldoende. Bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij depositie van verzurende/vermestende stoffen op kwetsbare natuur) dienen de effecten echter zo veel mogelijk kwantitatief beschreven te worden.

Om het voornemen te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het MER de *maximale* milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maken. Indien uit het MER blijkt dat deze activiteiten (kunnen) leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

⁹ Binnen de mogelijkheden van het huidige bestemmingsplan en inclusief de vigerende wettelijke verplichtingen.

4.2 Natuur

4.2.1 Effecten

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen plannen kunnen hebben op de natuur. Schets in het MER een algemeen beeld van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op de natuur in het studiegebied. Geef aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied en wat de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied is. Ga daarna in op de ingreep-effect relatie tussen de alternatieven en de in het plangebied aanwezige natuurwaarden. Geef daarvoor aan voor welke van deze dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen¹⁰ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende maatregelen die de gevolgen kunnen beperken of voorkomen.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de effecten van de verschillende alternatieven op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de ecologische hoofdstructuur (EHS).¹¹ Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied. Bepaal voor de EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn, in hoeverre deze worden aangetast of versterkt en of de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt passen binnen het toetsingskader voor de EHS.¹²

Soortenbescherming¹³

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹⁴ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁵ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats¹⁶. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

¹⁰ Geef aan of het gaat om vernietiging van leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag, verstoring door bijvoorbeeld licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking en vermeting en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof.

¹¹ Let op: naast Natura 2000 en de EHS gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998), beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en faunawet) en gebieden die vanwege internationale verdragen daartoe zijn aangewezen (art. 27 Natuurbeschermingswet 1998). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

¹² Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en uitwerking in Provinciale Omgevingsverordening Overijssel en de richtlijnen voor het compensatiebeginsel.

¹³ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁴ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁵ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁶ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

4.2.2 Passende beoordeling

In de notitie R&D is beschreven dat naar verwachting een passende beoordeling nodig is voor de Natura 2000-gebieden. In de Notitie R&D worden de gebieden Uiterwaarden IJssel en Boetelerveld genoemd. De Commissie adviseert om ook niet in de gemeenten gelegen gebieden mee te nemen indien significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten. Neem de passende beoordeling op in het MER. Bij de beschrijving dienen de cumulatieve effecten in beeld gebracht te worden. Beschrijf in het MER:

- de instandhoudingsdoelstellingen, de staat van instandhouding en de kritische depositiewaarden voor de habitattypen in de Natura 2000-gebieden;
- de achtergrondconcentraties van de belangrijkste verzurende en vermestende stoffen (NH₃, NO_x, SO₂) in de natuurgebieden. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie recente gegevens;
- de toekomstige depositie van verzurende en vermestende stoffen op de natuurgebieden bij uitvoering van een van de alternatieven. Geef daarbij aan
 - welk rekenmodel is gebruikt en wat de (on)nauwkeurigheid is van de berekeningen;
 - wat de maximale depositie is in een worst case situatie, waarbij alle bestaande bouwblokken maximaal, met inachtneming van de randvoorwaarden uit de Wet milieubeheer, benut worden voor (intensieve) veehouderij;
 - of een toename te verwachten is aan depositie van vermestende/verzurende depositie in de Natura 2000-gebieden als gevolg van ontwikkelingen in de naburige gemeenten;
- de gevolgen van de vermestende/verzurende deposities op de natuur. Geef daarbij aan of er een (verdere) overschrijding is van de kritische depositiewaarden en of zekerheid kan worden verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aantast.¹⁷

Maak inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden en welk effect deze kunnen hebben. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het beperken van de kavelgrootte, bouwhoogte, eisen aan technische middelen om emissies te reduceren, bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties.¹⁸

¹⁷ Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aangetast worden of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen. Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁸ Een manier om de mogelijkheden van verplaatsing in beeld te brengen is het opzetten van een depositieboekhouding voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied heeft belangrijke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Beschrijf deze kwaliteiten, bijvoorbeeld aan de hand van het landschapontwikkelingsplan, en beschrijf de effecten hierop.

Visualiseer¹⁹ de varianten voor bouwmogelijkheden van de (intensieve) veehouderijen en andere agrarische bebouwing en bepaal de effecten daarvan op het landschapsbeeld in deze gebieden en hun naaste omgeving. Geef aan waar en hoe negatieve effecten via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of ondervangen door aanvullende maatregelen. Geef aan of schaalvergroting in de agrarische bedrijfsvoering ook buiten het bouwblok effecten voor het landschap zal hebben (zoals bijvoorbeeld voor de kleinschalige afwisseling). Ga ook in op de mate waarin de effecten van het voornemen bij kunnen dragen aan de subdoelen van het voornemen.

Geef aan de hand van een bureauonderzoek aan waar zich archeologische waarden bevinden en vul dit (zo nodig) aan met inventariserend veldonderzoek. Beschrijf hoe nadelige effecten op cultuurhistorische waarden, waaronder eventueel aanwezige archeologische resten en karakteristieke elementen en patronen, kunnen worden voorkomen of beperkt. Geef ook aan in hoeverre het bestemmingplan de instandhouding van cultuurhistorisch belangrijke objecten faciliteert (bijvoorbeeld door functiewijziging mogelijk te maken).

4.4 Verkeer, luchtkwaliteit, geur en geluid

Verkeer

Beschrijf (indien onderscheidend) de verkeersbewegingen die horen bij de verschillende alternatieven. Bepaal in hoeverre en waar mogelijk knelpunten kunnen ontstaan. Beschrijf, naast de genoemde aandachtspunten in de notitie R&D, de gevolgen voor de verkeersveiligheid van met name kwetsbare verkeersdeelnemers (fietsers).

Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.²⁰ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels contourenkaarten²¹ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²² Eenvoudige berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden.

¹⁹ Benut hiervoor het reeds beschikbare materiaal in het LOP en de gemeentelijke LOG-visies .

²⁰ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog gezondheidseffecten optreden.

²¹ Gebruik hiervoor klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassebreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend is.

²² Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

Geef aan of het initiatief deel uit maakt van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Indien het project zich als 'niet in betekende mate' kwalificeert, dient aannemelijk te worden gemaakt dat de toename van de concentraties PM₁₀ en NO₂ niet de grenswaarde met meer dan 3 % overschrijdt. Maak duidelijk dat voldaan kan worden aan de anticumulatiebepaling opgenomen in het Besluit 'niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'.²³

Geur

De Commissie adviseert kwantitatief inzicht te geven in de mate van geurhinder. Geef inzicht in het aantal geurgehinderden, de mate van geurhinder en bepaal in hoeverre aan landelijke normen²⁴ voldaan wordt. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Breng ook de mogelijke cumulatieve geurhinder door het voornemen in beeld.

Geluid

Breng de geluidsproductie in beeld van bedrijven/activiteiten met een relevante geluidsproductie. Ga hierbij in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten in relatie tot de voorkeursgrenswaarde.

4.5 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlakte- en grondwater (kwantiteit en kwaliteit).

Indien er een watertoets wordt uitgevoerd adviseert de Commissie de voor de m.e.r. relevante resultaten in het MER op te nemen. Geef aan in hoeverre afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is essentieel om te kunnen beoordelen of en tot welke totale depositie uitbreidingen/verplaatsingen mogelijk zijn, en of er voldoende afname van depositie wordt bereikt. Daarom geeft de Commissie in overweging een depositieboekhouding op te zetten voor het gehele gebied.

²³ Zie artikel 5 van deze AMvB. Van cumulatie kan sprake zijn als projecten gebruik (zullen) maken van dezelfde ontsluitingsstructuur en aan elkaar (zullen) grenzen, dan wel in elkaars directe nabijheid (zullen) zijn gelegen tot een afstand van ten hoogste 1000 meter vanaf de grens van de desbetreffende locatie of inrichting.

²⁴ Normen die zijn gesteld bij of krachtens de Wet geurhinder en veehouderij.

Dit maakt het eenvoudiger om per nieuw initiatief te beoordelen of dit wel of niet kan, en onder welke voorwaarden.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag om bij het besluit aan te geven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER een aanzet geeft tot dit evaluatieonderzoek en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

5.2 Kaartmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Voorzie kaarten van een duidelijke schaal en legenda. Neem in ieder geval op:

- een kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen.;
- een kaart met de ligging van kwetsbare objecten (woningen), bestaande veehouderijbedrijven en de intensieve veehouderijen in de omgeving. Geef daarbij voor zover mogelijk aan wat de omvang is van deze bedrijven en welke bedrijven op termijn zullen stoppen en welke zich willen doorontwikkelen;
- de ligging en begrenzing van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte

Bevoegd gezag: de gemeenteraden van Deventer, Olst-Wijhe en Raalte

Besluit: vaststellen van drie bestemmingsplannen buitengebied (voor elk van de genoemde gemeenten)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:C14.0

Activiteit: Vaststellen van het bestemmingsplan buitengebied, dat kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten o.a. voor intensieve veehouderijen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 'de Deventer Nu' van 19 augustus 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 19 augustus 2009

notitie reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 24 september 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

W. Foppen

drs. S.R.J. Jansen

drs. W. Smal (secretaris)

ir. R.F. de Vries

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER Salland (gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte), Arcadis, 27 mei 2009;
- Kaart Plan MER Bestemmingsgebied buitengebied Salland, Arcadis 26 augustus 2009;
- Natura 2000-essentietabellen, *Leeswijzer*, Ministerie van LNV, juni 2009;
- Een plus voor het landschap van Salland, *Landschapsontwikkelingsplan gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte*, Arcadis, 23 september 2008.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Salland

De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte stellen in samenwerking ieder een nieuw bestemmingsplan op voor hun buitengebieden. Omdat deze drie bestemmingsplannen kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten (intensieve veehouderij) en omdat mogelijk een passende beoordeling volgens de natuurbeschermingswet 1998 moet worden opgesteld, wordt voor deze bestemmingsplannen gezamenlijk een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeente heeft de Commissie voor de m.e.r. gevraagd om een advies over de reikwijdte en het detailniveau van dit plan-milieueffectrapport. Bevoegd gezag voor deze procedure zijn de gemeenteraden van de bovengenoemde gemeenten.

ISBN: 978-90-421-2835-4